

Nemec Klefeld, in lepa zvita Mažarka grofica Bačan, ki spravi celo svojega moža do bana in ki je došla „u Zagreb, da uhvati pod svaku cieniu pod svojo mrežu što više slepih Hrvata, ta za svojo svrhu“. Diogen, ki je prej dal svojemu neizkušenemu prijatelju Belizarju lepi nauk: „Pazi na tem potu (da povzdigneš domače hrvaško plemstvo), čuvaj se žena“, isti Diogen igra čudno vlogo v svetu, in bravec bi mislil, da je že slep za vse, da je vjet v hlinjeni ljubezni, v mrežah premetene Mažarke, lepe grofice Bačan, — a Diogen je zvita glava, in izrabi vse za to, da reši svojega mladega prijatelja Belizarja, ki bi sicer vsled dvoboja zapadel smrtni kazni. Po dolgih, čudno zavitih spletkah prevara Janković sebične tujce ter reši svojega ljubljenega Belizarja iz njih rok, in junak se poroči z obubožano idealno hrvaško plemkinjo, Ružico, ki je med tem skrivaj ljubila Belizarja, dočim je bil ta po potrebi in previdnosti zaročen prej z mažarsko sorodnico grofice Bačan, pozneje s hčerjo Klefeldovo. In ko doseže svoj namen, „vrača se hrvatski Diogenes u svoju bačvu“. Povest se suče v višjih krogih in jasno kaže žalostni položaj tedanje dobe, ko so tujci, Nemci in Mažarji, previdno izkoriščevali nezavednost in prepir med domačim plemstvom in duhovništvom. Hrvatica, stara baronica Julijana Sermage, pravi o njih: „Ja pače mislim, da bi oni (tujci), zahvalni imali biti zemlji, koji amo dolaze, te ovdje traže svoj kruh, pa napokon ne može svatko biti car.“ A takrat so hoteli biti vsi prvi. Po zvitosti Diogenovi zmaga nazadnje pravica nad spletkami tujcev. Vsa povest je zanimivo zapletena v veliko politiko in lepo razpletena. Odlikuje se po vrlinah, katere imajo vse Šenove povesti, po živahnosti in za-

nimivosti. Tedanja doba je slikana jasno in pred vsem igrajo glavne vloge častiželjne politične ženske s svojimi nazori: „Ženske imademo toliko snage, da svakoga mužkarca pre-dobiti možemo“, češ: „Žene vladajo svetom“. Dasi je povest še iz časa romantike, se vendar čita danes še z uspehom, kot nekdanj. J.

MALORUSKA.

„Tovarištvo ‚Prosvita‘ v Lvovu“ izdaja po nizki ceni (20—40 vinarjev) male knjižice, zares priporočljivo berilo za širše sloje maloruskega ljudstva. Vsebina (povesti, igrokazi in deklamacije) je deloma izvirna, deloma pa prirejena po večjih delih iz ruskega slovstva. Pristonarodni duh, ki preveva vse te publikacije, jim daje trajno vrednost; hvalevredno je tudi, da se skoro povsod družijo pouk z zabavo; tako se najuspešnejše širi „prosvita“ med narod. Izmed knjižic, katere smo prejeli, pripoveduje n. pr. „Bogdaniv sinok“ o kozakovanju Timoša, sinka Bogdana Hmelnickega; „Oferma“ nam slika z zdravim humorjem življenje maloruskega vojaka, snov povesti „Vid čogo vmerla Melasja“, „Goriti“, „V gluhim kuti“ i. dr. pa je vzeta iz življenja na kmetih. Razen povesti „Bogdaniv sinok“, ki pa je tudi reprodukcija po ruščini, vse skupaj ne dosega knjig naše „Mohorjeve družbe“; a vendar bi te cene zvezke priporočali za začetek Slovincem, ki se nameravajo seznaniti z maloruskim jezikom. Naročajo se pri „Tovarištvo Prosvita“, Lvov, Rinok, č. 10. L—ik.

Slovenska maša v čast sv. Cecilije za mešan zbor in samospeve z orglami zložil Anton Foerster. Op. 82. Cena 1 K. Založil skladatelj. Natisnili J. Blasnik nasledniki. — Gospod skladatelj deluje pri nas v službi svete Cecilije že od l. 1877. V tej dolgi dobi je kot

skladatelj in kot vodja orglarske šole storil jako veliko v prosep cerkvene glasbe, katere zavetnica je ravno sv. Cecilija. Tej svetnici je že l. 1878. posvetil lepo latinsko mašo, katero še dandanes radi prepevajo po naših korih. In sedaj je ona latinska maša dobila vredno vrst-

nico v tej slovenski maši. Dasi stopa ta naj-novejša Foersterjeva maša v nekoliko skromnejši obliki pred nas, zavzema vendar častno mesto na našem cerkvenoglasbenem polju. Obsega pa to Foersterjevo delo šest številčk. Namesto običajne „vere“ je postavil g. skladatelj kot 3. številčko pesem „Sv. Cecilija“. Posebna prednost te maše je v tem, da nahajamo v njej prijetno raznoličnost kljub majhnemu obsegu posameznih spevov. Pred nami se naglo vrsté sedaj čveteroglasni zbori, sedaj lični samospevi, sedaj zopet krepki „unisono“ s spremljevanjem orgel. Temu ali onemu se bo kako mesto zdelo celo premalo cerkveno. Zlasti v pesmi „Sveta Cecilija“ je šel pač g. skladatelj do skrajne meje, do katere si more še upati cerkveni skladatelj. A to je storil zaradi tega, ker je hotel s tem našim pevskim zborom podati skladbo, ki bi jo z uspehom mogli rabiti tudi zunaj cerkve, n. pr. pri kaki cecilijanski slavnosti. Gotovo bo pa ravno ta skladba posebno ugajala, ker se tako lepo vjema glasba z besedilom. Po kratki predigrji pričinja v *d*-duru alt - solo z muzikalično pravilno izraženim vprašanjem: „Razlega mar se nebeščanov himna...“ Podobno vprašanje zastavlja na to v sorodnem *a* duru sopran-solo. A nato se mogočno oglasi ves zbor z odgovorom: „To orgel so veličastni glasovi...“ Zdi se, kakor bi tu bas posnel pedal pri orglah. Kako mil je nato samospjev sv. Cecilije! Zdi se nam, kakor bi iz rajskih višav doli slišali njen nebeški glas. Ves spjev skonča zopet zbor v veličastnih akordih. Skladba bo napravila najboljši vtisk. Sploh se bo to 82. Foersterjevo delo brez dvoma kmalu udomačilo na naših korih ter pospeševalo čast sv. Cecilije.

Fr. F—č.

Die Amazonen der Czarin. Operette in drei Acten von A. D. Borum. Musik von Victor Parma. Potpourri 2/ms. Preis 3 K. Verlag von Emil Berté & Cie. Wien I. Nibelungengasse 3. — Parmove „Amaconke“ so v Ljubljani dosegle lep uspeh na odru, in kakor čujemo, jih je sprejela tudi intendantca hrvaškega „Kazališta“ v Zagrebu. Tu imamo eleganten „potpourri“ za klavir, iz katerega spoznamo lahki, melodiozni značaj Parmove operetne glasbe. Parma je po vsej svoji umetniški konceptiji mnogo bližji Italijanom kakor Nemcem. Tu ni nikakih globokoumnih premišljevanj,

kakor jih ljubi Wagnerjeva glasba — to je bolj Verdi s svojimi živimi napevi. Klavirska prireditelj je tako lahka, da se bo to lepo delce brez dvoma jako razširilo tudi v diletantskih krogih.

D. M.

Zdravice. Za petje in klavir zložil Viktor Parma. Zaloga in lastnina Otona Fischerja v Ljubljani. Cena 3 K. — Naš znani skladatelj nam je v tej zbirki podal šest lahkih, a jako melodiozних napevov za vesele družbe. „To sladko, zlato vince“ (N. Resman) je vesela, „Sozidal sem si vinski hram“ (V. Kurnik) bolj sentimentalna, „Oj sladka vinska kaplja ti“ (T. Doksov) krepka vinska pesem. „Slovenec Slovenca vabi“ (A. Slomšek) je prijazna pesmica, „Povsod me poznajo“ (dolenjska narodna) šegava, „Natočimo v čaše svoje“ (A. Funtek) pa lepa domoljubna zdravica.

H. O. Vogrič: **Secession-Album slovenskih in hrvaških pesmi** za mešan in moški zbor. Op. 3. I. knjiga. Lastna založba. Sarajevo 1903. Cena 3 K. (Umjetn. zavod A. Benda i. dr. Sarajevo.) — Ime „secesija“ je nagnilo gospoda skladatelja, da je svoje res nekoliko posebne zборе združil pod tem imenom, dasi nismo mogli najti v njih pravega secesijskega duha. „Slovenska zgodovina“ je široko zasnovan mešan zbor, kateremu pa manjka dosledne arhitektonike in se zdi skup znešen iz samih malenkosti. To velja tudi o naslednjih pesmih. Semtertje natreseni okraski med običajno vsakdanjo harmonizacijo pač ne ustvarjajo še secesije. „Secession-Album“ prinaša te-le pesmi: 1. „Slovenska zgodovina“ (S. Jenko), mešan zbor. 2. „Večerni zvon“ (Vlasta), mešan zbor. 3. „Vienac“ (G. Arnold), mešan zbor. 4. „Sječanje“ (H. Badalić), moški zbor. 5. „Ljubavi“ (A. Nemčić), moški čveterospjev. 6. „U spomen mrtvih“ (M. N. Lackovič), moški zbor. 7. „Izgubljeni cvet“ (S. Gregorčič), moški zbor. 8. „Ljubici pod oknom“ (Dr. J. Vošnjak), moški zbor. 9. „Lahko noč“ (J. Zupan), moški zbor. 10. „Brambovska“ (V. Vodnik), moški zbor. — Želeli bi pač, da bi bile pesmi, ki jih namerava gosp. skladatelj še objaviti, umetniško poglobljene in bolj intenzivno „izdelane“. Saj se zapazijo tudi tu marsikatero posameznosti, ki kažejo skladateljski dar gospoda izdajatelja; naj ga izobrazijo in poglobijo!

L.

